

KRITERIJI I ELEMENTI OCJENJIVANJA UČENIKA U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

ODLIČAN (5)

Jezik

Učenik je programirane nastavne sadržaje u potpunosti usvojio te lako i s razumijevanjem usvaja nove jezične sadržaje. Učenik pokazuje izrazit interes za jezične sadržaje, aktivan je na satu, sudjeluje u obradi novih nastavnih sadržaja, daje primjedbe i vlastite primjere te samostalno izvodi pravila, a usvojeno znanje primjenjuje točno u pisanom i usmenom izražavanju. Učenik razlikuje bitno od nebitnoga, uočava ključne pojmove, uočava i ispravlja vlastite i tuđe jezične pogreške te je točan i precizan prilikom uvježbavanja, raščlambe i otklanjanja pogrešaka. Učenik samostalno istražuje nove gramatičke pojave i izvodi pravila te pokazuje visok stupanj usvojenosti i primjene znanja u jezičnim igrama i natjecanjima. Redovito, samostalno i točno piše i rješava domaće zadaće, temeljit je, pedantan i savjestan, brine o vlastitom znanju i uspjehu. Rado prihvaća savjete za poboljšanje kvalitete svoga rada te se samostalno i samoinicijativno služi dodatnim izvorima (gramatika, pravopis, rječnici). Samostalno se služi udžbenikom.

Književnost

Učenik samostalno interpretira pročitani tekst te potpuno usvaja književnoteorijske pojmove, prepoznaje ih u tekstu i zna se njima koristiti u usmenom i pisanom izrazu. Argumentirano brani postavljene teze tijekom interpretacije književnoga teksta (djela) te izvrsno povezuje i primjenjuje stečeno znanje na novim tekstovima. Kritički se osvrće na pročitani tekst, ima razvijene prosudbene sposobnosti, kreativan je i samostalan te lako pronalazi rješenja za postavljene zadatke. Na satima uvijek aktivno sudjeluje u interpretaciji novih tekstova, čita više od zadanoga te se služi i ostalim izvorima znanja.

Jezično izražavanje (pismeno)

Učenik pokazuje vrlo visok stupanj usvojenosti pravopisnoga i gramatičkoga gradiva u pisanim tekstovima. Ima čitak slovoписа te prema zakonitostima organizira i oblikuje različite vrste pisanih tekstova. Pismeni su sastavci sadržajno razrađeni, točno napisani, kompozicijski utemeljeni, zanimljivi, kreativni i maštoviti. Uspješno piše po diktatu, odgovara na pitanja, samostalno i točno stvara rečenice te teži usavršavanju vlastita pisana izraza.

Jezično izražavanje (usmeno)

Učenik pravilno izgovara glasove i naglašava riječi, spretno i lako se izražava i ima izrazito bogat rječnik. Doživljaj teksta izrazito vješto i točno izražava govorom i glumom te vrlo rado priprema govorne vježbe i kvalitetno ih izvodi. Govornu poruku oblikuje potpunom i pravilnom rečenicom, s lakoćom i vrlo uspješno samostalno priča, prepričava i opisuje te pokazuje logičnu i emocionalnu izražajnost u svim oblicima govornih vježbi.

Medijska kultura

Učenik je u potpunosti usvojio ključne pojmove te ih primjereno i s lakoćom primjenjuje. Ima vrlo razvijene sposobnosti za komunikaciju s filmom, radijem, televizijom, tiskom, stripom i/ili računalom. Samoinicijativno stvara nove medijske sadržaje i pokazuje velik interes i sposobnosti za praćenje dostignuća u medijskoj kulturi. Posebno je aktivan na satima interpretacije filma gdje je sposoban je kritički prosuditi o filmskom djelu te samostalno i argumentirano iznosi osobne stavove. Lako i uspješno povezuje sadržaje iz medijske kulture sa sadržajima iz ostalih sastavnica hrvatskoga jezika i s drugim predmetima. Samostalno priprema prezentacije i plakate te ih uvjerljivo komentira.

Lektira

Učenik ima vrlo razvijene receptivne, raščlambene i interpretativne sposobnosti te zna prosuditi i kritički se osvrnuti na pročitano djelo. Znanje o književnim pojmovima je na najvišoj razini i primjenjuje ga na lektirna djela. Redovito čita i sudjeluje u interpretaciji, iscrpno vodi dnevnik čitanja i otkriva preneseno značenje pročitanih djela. Ističe se u otkrivanju poruka i karakterizaciji likova te zna argumentirano braniti svoje teze tijekom interpretacije. Ima sposobnost uočavanja izražajnosti pjesničkoga jezika, čita i interpretira i više djela, nego ih je zadano te traži pomoć u stručnoj literaturi.

VRLO DOBAR (4)

Jezik

Učenik s razumijevanjem i gotovo u potpunosti usvaja jezične sadržaje, a naučene nastavne sadržaje primjenjuje većinom bez pogrešaka i daje naučene primjere. Pokazuje interes za nove jezične sadržaje, na satu sudjeluje u obradi te ima razvijenu sposobnost analize i sinteze jezičnih pojava. Pokazuje samostalnost i odgovornost u istraživanju novih pojava, a uz poticaj istražuje jezične pojave i izvodi pravila koja uspješno primjenjuje u pisanom i usmenom izrazu. Redovito piše domaće zadaće gotovo bez pogrešaka, često uočava i ispravlja svoje i tuđe jezične pogreške u usmenom i pisanom izrazu, a rado prihvaća učiteljeve savjete za poboljšanje kvalitete svoga rada. Učenik se uz poticaj služi i ostalim izvorima znanja (gramatika, pravopis, rječnici, internet).

Književnost

Učenik gotovo (u potpunosti) samostalno interpretira pročitani tekst te uspješno usvaja i primjenjuje književnoteorijske pojmove. Posjeduje razvijene raščlambene i perceptivne sposobnosti, ima razvijen kritički stav i argumentirano ga zastupa. Samoinicijativan je i kreativan te rado sudjeluje u interpretaciji teksta i otkriva prenesena značenja. Često se koristi i drugim izvorima znanja.

Jezično izražavanje (pismeno)

Učenik ima visok stupanj usvojenosti pravopisnih i gramatičkih nastavnih sadržaja te čitak i uredan slovopis. Uspješan je u oblikovanju različitih vrsta tekstova, pisanju diktata, odgovora i samostalno napisanih rečenica.

Jezično izražavanje (usmeno)

Učenik se spretno izražava i ima bogat rječnik. Samostalno priča, prepričava i opisuje, a poruku oblikuje pravilno i razumljivo. Doživljaj teksta točno izražava govorom i glumom te priprema govorne vježbe i kvalitetno ih izvodi.

Medijska kultura

Učenik usvaja ključne pojmove i primjenjuje ih u novim situacijama. Ima razvijene sposobnosti za komunikaciju s medijima, a na poticaj stvara nove medijske sadržaje i prati dostignuća u medijima. Povezuje sadržaje unutar medijske kulture (film, kazalište...) te u skupini priprema prezentacije, plakate...

Lektira

Učenik ima razvijene interpretativne i raščlambene sposobnosti te prosuđuje i kritički se osvrće na pročitano djelo. Većinu književnih pojmova zna primijeniti na pročitana djela te sudjeluje u interpretaciji i vodi dnevnik čitanja. Uočava značenja djela, otkriva poruke i višeslojnost umjetničkoga djela. Na satu je aktivan i čita propisanu lektiru.

DOBAR (3)

Jezik

Učenik je jezične nastavne sadržaje usvojio većim dijelom gdje uočava jezičnu pojavu i točno je definira, ali primjenjuje s pogreškama u pisanom i usmenom izražavanju. Naučeno pamti i reproducira, ali ne uči redovito pa teže povezuje sadržaje unutar predmeta. Sposobnosti jezikoslovnoga mišljenja su na prosječnoj razini, a interes za područje je povremen. Na satima je aktivnost promjenjiva, rijetko uočava svoje i tuđe pogreške, a uz pomoć učitelja uočava i istražuje jezične pojave. Katkada zaboravlja domaće zadaće, a u napisanima ima pogrešaka, ali prihvaća učiteljeve savjete za poboljšanje kvalitete svoga rada.

Književnost

Učenik djelomično usvaja i primjenjuje književnoteorijske pojmove, razumije pročitani tekst i ponekad sudjeluje u interpretaciji. Uz pomoć učitelja iznosi osobna zapažanja. Raščlambene i perceptivne sposobnosti su na prosječnoj razini te povremeno traži pomoć učitelja ili ostalih učenika. Čita samo zadano i ne koristi se dodatnim izvorima znanja.

Jezično izražavanje (pismeno)

Učenik je djelomično usvojio pravopisne i gramatičke norme, kao i zakonitosti organizacije i oblikovanja različitih vrsta tekstova, pa je potrebna pomoć učitelja.

Jezično izražavanje (usmeno)

Učenik ponekad griješi u izgovoru glasova i naglašavanju riječi, a izražava se na prosječnoj razini. Priča, prepričava i opisuje uz pomoć učitelja te rjeđe sudjeluje u govornim vježbama. U govoru koristi nestandardne riječi.

Medijska kultura

Učenik je djelomično usvojio ključne pojmove, a s medijima komunicira na prosječnoj razini. Na poticaj se uključuje u raspravu i komentiranje o filmu, kazališnom djelu... Slabije povezuje stečeno znanje sa ostalim sastavnicama hrvatskoga jezika, a i interes je promjenjiv.

Lektira

Učenik ima uglavnom razvijene receptivne, raščlambene i interpretativne sposobnosti te na umjetničko djelo reagira emocionalno, ali nije u stanju izraziti osjećaj i doživljaj. Uz pomoć učitelja interpretira pročitano djelo i primjenjuje književnoteorijske pojmove na prosječnoj razini. Naučeno djelomično primjenjuje, dnevnik čitanja je prosječan, a katkad se kritički osvrće na pročitano djelo. Većim dijelom pročita lektiru.

DOVOLJAN (2)

Jezik

Učenik djelomice usvaja programirane nastavne sadržaje. Prepoznaje i razlikuje jezičnu pojavu, ali je vrlo rijetko može upotrijebiti. Naučene nastavne sadržaje djelomično pamti i reproducira, ali ih ne primjenjuje. Često griješi, ne uočava pogreške, a osjećaj za jezik nije dovoljno razvijen. Ponekad je koncentriran i zapisuje bilješke, ali se uočava nesamostalnost u radu gdje stalno traži učiteljevu pomoć i prihvaća savjete. Vrlo rijetko piše domaće zadaće te se ne koristi drugim izvorima znanja.

Književnost

Učenik površno interpretira tekst uz učiteljevu pomoć. Prepoznaje neke književnoteorijske pojmove, primjenjuje ih uz poticaj i pomoć. Rijetko sudjeluje u interpretaciji i to samo uz poticaj jer teže doživljava tekst i njegov dublji smisao.

Jezično izražavanje (pismeno)

Učenik čini veće pravopisne, gramatičke i stilske pogreške, ne poznaje zakonitosti organizacije teksta, a pisani sastavci su logički nepovezani i sadržajno siromašni. Potrebna je stalna pomoć.

Jezično izražavanje (usmeno)

Učenik često griješi u izgovoru glasova i naglasaka te se teško izražava u različitim govornim situacijama. Ima vrlo oskudan rječnik, a govorne poruke oblikuje uz pomoć učitelja. Rijetko sudjeluje u govornim vježbama.

Medijska kultura

Učeničke sposobnosti za komunikaciju s medijima su slabo razvijene. Prepoznaje samo osnovne pojmove, a znanje o medijskoj kulturi je na početnoj razini. Interes i aktivnosti su mu na najnižoj razini.

Lektira

Učenik ima djelomice razvijene sposobnosti primanja i razumijevanja pročitanih djela. Uočava neke vrijednosti djela uz pomoć učitelja. Dnevnik čitanja je manjkav te ne pokazuje interes za čitanje. Teže otkriva slojeve pročitanih djela i pročita tek nekoliko djela jer mora.

NEDOVOLJAN (1)**Jezik**

Učenik nije usvojio nastavne sadržaje, a jezične pojave ne prepoznaje pa ni ne usvaja. Nema razvijeno gramatičko mišljenje i ne primjenjuje jezična pravila ni u usmenom ni u pisanom izrazu. Nema predznanja pa teško prati nastavu, a na satima je pasivan i nezainteresiran. Ne piše domaće zadaće i nikada se ne koristi drugim izvorima znanja. Ne prihvaća pomoć ni savjete učitelja te ne uči za dogovorena ispitivanja i pisane provjere.

Književnost

Učenik nema razvijen interes i sposobnosti te ni uz dobru motivaciju i pomoć ne sudjeluje u interpretaciji. Nema osnovna književnoteorijska znanja, a zbog lošega čitanja ne razumije tekst.

Jezično izražavanje (pismeno)

Učenik, zbog vrlo siromašnoga rječnika, ne može izraziti misli. Nije usvojio ni minimum pravopisnih i gramatičkih pravila, ortografske norme su ispod razine te ne poznaje zakonitosti teksta.

Jezično izražavanje (usmeno)

Učenik netočno i nepravilno izgovara riječi, teško se izražava i služi se neknjiževnim riječima. Ne sudjeluje u pričanju, prepričavanju i opisivanju i govornim vježbama, Tehnika čitanja ne zadovoljava.

Medijska kultura

Učenik nema razvijene sposobnosti ni interes za komunikaciju s medijima. Osnovni ključni pojmovi nisu usvojeni, a ni na poticaj i uz dobru motivaciju ne sudjeluje aktivno na satima medijske kulture.

Lektira

Učenik nema razvijen interes za čitanje. Lektiru ne čita pa ne može voditi dnevnik. Učenik se ni na poticaj ne uključuje u čitanje lektire.

OSTALE ODREDBE

Domaća zadaća

- bilježe se u obliku pluseva i minusa te se upisuju u bilješke
- ako je učenik „zaboravio” bilježnicu, zadaća se vrednuje kao nenapisana
- ako je zadaća prepisana i to se dokaže, učenicima koji imaju jednaku zadaću ista se vrednuje kao nenapisana
- ako je zadaća napisana na satu (na dan kada se pregledava), vrednuje se kao nenapisana
- ako je zadaća „lažirana“, vrednuje se negativnom ocjenom (učenik prijavi da ju je napisao, a nije)
- ocjena iz domaćih zadaća utječe na zaključnu ocjenu - učenici koji ne pišu redovito zadaće ne mogu imati ocjenu odličan i vrlo dobar

Ocjenjivanje domaćih zadaća

- tri minusa u jednom obrazovnom razdoblju – negativna ocjena
- pet uzastopnih pluseva – odlična ocjena

Odnos prema radu

- ako učenik tijekom pisane provjere prepisuje, njegova se pisana provjera vrednuje negativnom ocjenom, ali učenik ne napušta učionicu
- uvažava se jedna isprika za usmeno odgovaranje tijekom školske godine
- pokuša li učenik prepisanu zadaću, lektiru ili bilo koji uradak predstaviti kao svoj, iz istog će dobiti negativnu ocjenu
- sve pisane radove učenik piše čitkim rukopisom i pisanim slovima – ako je pisani rad nečitak ili napisanim tiskanim slovima, vrednuje se negativnom ocjenom
- učenik koji u skupnom radu ne sudjeluje u rješavanju zadataka može biti udaljen iz skupine i dužan je zadatke riješiti samostalno
- lektira je uvijek zadnja dva sata u mjesecu

Ocjenjivanje

- ocjena je za zajednički skupni uradak za sve učenike jedne skupine ista, piše se u bilješke, a individualno znanje u rubriku (ne na istom satu)
- ocjena iz pisane provjere koja prelazi 15 minuta upisuje se u rubriku, a ostale u bilješke
- učitelj može nenajavljeno usmeno provjeravati sve obrađene nastavne sadržaje
- pisane provjere moraju se najaviti, a s rasporedom pisanih provjera (vremenikom) učenik mora biti upoznat
- ocjena je javna i učitelj je treba učeniku priopćiti u razrednom odjelu uz obrazloženje

Mjerila vrednovanja za pisane provjere znanja, diktate i pisane radove

0% – 49%	nedovoljan (1)
50% - 62%	dovoljan (2)
63% – 75%	dobar (3)
76% – 89%	vrlo dobar (4)
90% – 100%	odličan (5)